

Kommentar:

Politiske ønsker og krav ville ikke forsvinde - men løsningerne ville være meget tungere

Med trepartsaftalen får vi nye og bedre løsninger på kendte udfordringer. Uden grøn trepart var de blevet ubærlige for os.

Af Søren Søndergaard, formand for Landbrug & Fødevarer

I lørdags offentliggjorde vi landbrugsrets repræsentanter i de 23 lokale treparter, der står foran en stor opgave under voldsomt tidspres.

En stram tidsplan er kun blevet mere presset af, at hele arbejdet tilbage i efteråret blev en del af et populistisk politisk spil på Christiansborg, hvor politikerne gik i kødet på en aftale, som balancerede på en atomvægt, og hvor mange parter havde givet meget for at bøje sig mod hinanden. Det er en forsinkelse, som selv de mest kritiske politikere ikke vil kunne kritisere landbruget for. Og det bliver næppe landmændene, der kommer til at forsinke processen, for vi har en kæmpe interesse i at få processen til at lykkes.

Ja, for ingen andre parter er en succesfuld og hurtig implementering vigtigere. Det er vores levebrød, værdier og liv i landdistrikterne, der er på spil. For andre vil en fiasko måske være 'ærgelig'. Men det er i den grad os, der vil mærke de ultimative konsekvenser.

Af den grund er trepartsaftalen vigtig for os. Men det er den også, fordi den hjælper os med på én gang at løse flere udfordringer, der hver især kunne have ødelagt fundamentet for dansk landbrug og fødevarerindustri, og som ville have ramt os, uanset om vi gik med i trepartsaftalen eller ej.

Ærgerlig og overrasket

Jeg forstår den bekymring og usikkerhed som er, når en så stor politisk aftale skal ud at virke på vores bedrifter. Hvad betyder det for hver enkelt? Hvilken fremtid ser jeg ind i?

Det anerkender jeg, og jeg har personligt de samme bekymringer for min bedrift. Alligevel bliver jeg lidt ærgerlig, når jeg oplever at trepartsaftalen nu og da får hård kritik, for eksempel i debatindlæg og på sociale medier.

Meget af kritikken har til fælles, at det udlægges, som om trepartsaftalen i sig selv er et nyt problem, der trækkes ned over hovedet på landmændene, og hvis blot Landbrug & Fødevarer havde holdt os uden for aftalen, så ville vi alle sammen være et langt bedre sted. Hvorfor sagde vi ikke blot nej til det hele, spørger nogle. For så ville alle politiske aftaler og udfordringer med vandmiljø og klimakrav nok være fortid.

Lad os lige erindre hvad det var, vi så ind i. Vi har de seneste to-tre år kunnet konstatere et bredt politisk flertal for en CO2-afgift på landbrugs biologiske processer.

Det er dansk enegang. Men det var nu engang politikken i hele rød blok og i størstedelen af den blå. Der blev talt om afgiftsniveauer på 1.200 kroner pr. ton CO2e eller for den sags skyld højere, uden bundfradrag og med et provenu, der ikke skulle føres tilbage til en klimaefektiv udvikling af landbrugsproduktionen, men i stedet primært skulle bruges til at finansiere de politiske ambitioner om at rejse 250.000 hektar skov.

Jeg ved ikke, om kritikerne af trepartsaftalen forestiller sig, at det udtrykkelige politiske ønske om at pålægge os en CO2-afgift ville forsvinde, hvis vi ikke havde haft en trepartsdrøftelse. At partierne ikke ville handle på det. Og at vi ikke ville få en afgift til satser, som for eksempel Det Miljøøkonomiske Råd og Klimarådet anbefalede politikerne.

Deres udspil ville have medført en konkursbølge og kapitaltab på langt over 100 mia. kr. Konsekvenserne for landbrug, følgeindustrier og livet i landdistrikterne ville være enorme.

Det var efter min bedste politiske vurdering der, vi var på vej hen, før vi gik ind i forhandlingsrummet for et år siden.

Vi står bedre

Treparten har sikret en langt mere spiselig afgiftsmodel, med en lavere sats, langsom indfasning, et solidt bundfradrag, og hvor vi som landmænd med brug af godkendte og økonomisk bæredygtige klimaløsninger kan minimere afgiften. Det stiller os som erhverv langt bedre.

Og så er der vandplanernes ver-

den, som eksisterer uden for trepartsaftalen, men som vi forsøger at løse med arealomlægningen som hovedmotor som aftalt i trepartsaftalen.

Uden treparten ville vandplaner, vandmiljø og genbesøget af landbrugsaftalen kunne medføre permanent og massiv øget regulering uden

Vi får mulighed for at omlægge dele af vores landbrugsarealer frem mod 2045, mod kompensation eller erstatning, og når den proces er tilendebragt, kan vi producere meget og effektivt på det resterende landbrugsareal. Det er ambitionen og visionen i trepartsaftalen, fastslår L&F-formanden. Foto: L&F



loft. I stedet fik vi fastsat, at reduktionsmål skal nås med arealomlægning, at der er loft over, hvor meget reguleringen kan øges på kort sigt, og at den målrettede regulering skal afvikles helt i takt med omlægningen af arealer.

Indsatskravene er bestemt af den politiske aftale i november - hvor

man desværre besluttede at gå videre end de fælles miljømål, vi har i EU med svenskerne og tyskerne. I strid med de internationale eksperter anbefaling. Det er ikke noget, der er del af den aftale, vi indgik i juni.

Men jeg er overbevist om, at vi ville have set ind i endnu mere re-

Hvem er vi?

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisationen for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Vi sætter den erhvervspolitiske retning for erhvervet og skaber konkurrencedygtige rammevilkår for udvikling og produktion i Danmark i samspil mellem medlemmer og politikere. Vi understøtter vores medlemmer i at være globale forbilleder for grøn landbrugs- og fødevarerproduktion.



uden trepartsaftale



»Med den værktøjskasse der er i den grønne trepart, kan vi nu gå i gang med at løse de udfordringer og politiske krav, der gennem mange år har udfordret os. Derfor er og forbliver det altså forfejlet at opfatte trepartsaftalen som endnu en byrde, der trækkes ned over vores erhverv.«

Søren Søndergaard, formand, Landbrug & Fødevarer

Står vi med en perfekt aftale og perfekte løsninger? Nej. For aftalen er kompromisets kunst. Og vi skal huske, at treparten håndterer mange komplicerede elementer, og det er ikke alle, vi synes, der er fundet de optimale løsninger på. En ting er den aftale, vi var med til at indgå i juni 2024. En anden er den politiske aftale fra november, hvor vi som nævnt forbliver uforstående over for scenariet valget og de kvælstof-reduktionsmål, der blev politisk bestemt. Det er en klar politisk overimplementering af vandplanerne. Også selvom vi med krav om interkalibrering med Sverige og Tyskland på sigt får den fejl rettet op.

Forfejlet at tænke trepart som ny byrde

Konklusionen er, at trepartsaftalen ikke skaber nye problemer for os. Den giver os tværtimod en ramme og en stærk og effektiv motor til at løse flere politiske krav og udfordringer på én gang. Vi har fået afsat midler i en størrelsesorden, mange for blot få år siden ville have anset for helt uvirkelige. Efter at have påpeget bureaukratiske benspænd og smøl i årevis, har vi nu sikret klar placering af ansvar hos kommunerne og stærke rammer. Ja, vi har endda en aftale, der har fået eget ministerie og styrelse. Det viser, hvor vigtigt projektet er, og hvor meget mange parter vil det.

Klima og vandmiljø håndteret hver for sig og uden vores påvirkning, ville give os kolossale problemer. Løsningerne og visionerne for

regulering af miljø og klima kunne meget vel blive formuleret af partier, der sjældent vil landbruget det godt. Det er ikke svært at gætte, hvor det ville have efterladt os.

Jeg har den største sympati med de områder, der kommer til at stå med store udfordringer som konsekvens af de krav, der politisk er besluttet i vandplanerne. Opgaven bliver ekstrem svær. Vores lokale foreninger gør et kæmpe stykke arbejde og trækker et stort læs. Vi gør, alt hvad vi kan for at finde løsninger sammen og hjælpe. Det er derfor, vi har oprettet en afdeling i L&F, der i tæt samspil med vores foreninger og deres dygtige repræsentanter skal spille hinanden stærke.

Vi får nye værktøjer til at håndtere kendte og massive politiske krav. Alternativet ville være hård klimaregulering og mere af den bevidstløse vandmiljøregulering, der i årtier har plaget os, uden at vi er kommet den gode tilstand i vores fjerde spor nærmere. Med den værktøjskasse der er i den grønne trepart, kan vi nu gå i gang med at løse de udfordringer og politiske krav, der gennem mange år har udfordret os.

Derfor er og forbliver det altså forfejlet at opfatte trepartsaftalen som endnu en byrde, der trækkes ned over vores erhverv. Det er en fundamental fejlslutning at påstå, vi havde været bedre tjent ved at lade politikerne, vismænd og grønne organisationer løse udfordringerne uden os.

gulering på markfladen, endnu flere efterafgrødekrav, træk i kvælstofvoterne og datotyranni, hvis vi ikke havde haft trepartens motor med arealomlægninger. Hvor meget var værdien af jordene faldet så? Hvor dårligt var proteinindholdet i kornet til sidst blevet? Hvor lille var respekten og pladsen til det gode

landmandskab blevet?

Nu får vi i stedet på sigt et reguleret kursskifte i kvælstofindsatsen, som vi har bedt om og arbejdet for i mange år.

Vi får mulighed for at omlægge dele af vores landbrugsarealer frem mod 2045, mod compensation eller erstatning, og når den proces er til-

endebragt, kan vi producere meget og effektivt på det resterende landbrugsareal. Det er ambitionen og visionen i trepartsaftalen. Og det er vigtigt at huske, at det er staten, styrelsen og kommunerne, der har fået et klart ansvar for, at processerne denne gang glider effektivt uden bureaukratiske bøvl og benspænd.

Kontakt os

Du er altid velkommen til at kontakte Landbrug & Fødevarer på telefon

33 39 40 00
eller mail info@lf.dk

Følg Landbrug & Fødevarer på sociale medier

Facebook

- Landbrug & Fødevarer
- Søren Søndergaard, formand for Landbrug & Fødevarer



LinkedIn

- Landbrug & Fødevarer



Instagram

- @landbrugogfoedevarer
- @s_soendergaard



X

- @spisekammeret

